

A TENGERPART

NAPILAP.

V. évfolyam.

FIUME, szombat, 1908. június 6.

118. szám.

Kiadóhivatal (telefonszám 229)
Viale dell' Ospedale, Wurzer ház I. emelet.
Szerkesztőség és fők-kiadóhivatal (telefonszám 954)
Susak Uskočka ulica 54. II. emelet.
Nyomda telefonszáma (sürgős esetekben) 920.

Előfizetési ár:
Egész évre . . . 24 kor. Negyedévre . . . 6 kor.
Félévre . . . 12 kor. Egy hóra . . . 2 kor.
Egyes szám ára 6 fillér.

HIRDETÉSEKET
kiadóhivatal mérsékelt áron számít.
Hivatalos hirdetések 6 hasábos petit sorja 40 fillér.

A gyöngeség rugója.

— A tengerentul és a konzulságok. —

Magyarország eddig ugyancsak kevés hasznát látta a külföldi konzulátusainak, akik isten és a császár és király kegyelméből kiagatják tengeren innen és tengeren túl diszes külügyi címerünket, a nagy közöset, azután huzzák a jó fizetést, reprezentálják a jó öreg monarchiát és nem tesznek semmit a mi érdekünkben. Arról magyar ember már álmodni sem mer, hogy ha külföldön bajba kerülne, megsegítene-e derék konzulátusunk. Dehogy segitene. Krucifix, rebelli magyar. Minek kerültél ide. És kész szerencse, ha épkezésként kerül ki a mi derék konzulunk irodájából. Tudják ezt jól a politikusaink mind. Hiszen az ilyen és hasonló esetek szóba is kerültek többször a magyar parlamentben és a delegációban. De kaptunk-e egyszer is elégtételt? Gondoskodtak-e egyetlen egyszer arról, hogy az ilyen osztrák naplopók visszahívassanak? Dehogy!

Azonban nem a konzulok ebbeli ténykedéséről akarunk szólni. A konzulok igazi és jövődő hivatásáról akarunk egyet-mást elmondani. S vajha volna szavainknak kellő sulya és eredménye. Nem politikai és egyéb kicsinyes szempontok vezetnek bennünket. *Fontos nemzetgazdasági kérdéssről van itt szó, amit érdemes fontolóra venni.* Röviden vázoljuk a kérdést, a részleteket megoldhatják a nálunknál rátermettebb illetékes férfiak.

A közelmúlt időkig a konzuli tisztség csak arra volt jó, hogy kenyeret adjon olyan előkelő, esetleg tönkrement családok sarjainak, akik a külföldre áhítottak. A konzuli állás némi fényt ad a viselőjének és megfelelő társadalmi pozíciót. Ez mind tudvalevő dolog. Ez így van ma is és így lesz a jövőben is. Azonban egyéb szempontokat is figyelembe kell vennünk. Az ország terjeszkedési, gazdasági törekvéseit, amelyeket eddig nem igen támogattak konzuljaink. A mi külügyi képviselőtünk gazdasági téren sajnos, olyan *gyatra*, mint egy államban sem. Tessék csak figyelemmel kísérni az Északamerikai Egyesült-Államokat, Franciaországot, Németországot, Angliát s azok konzuljait.

Mekkora munkát végeznek azok. Minő fontos jelentéseket küldenek ok kormányainak a működésük körébe tartozó helyekről. A kereskedő és a többi szakfőriak világos képet nyerne ezekből a jelentésekből az országok gazdasági helyzetéről s arról, hogy hol a kedvező piac, ahol az ország ipari termékei jó fogyasztóközönséget találnának.

Ez hiányzik nálunk. A mai napig egyetlen *közös konzuli jelentés nem látott magyar nyelven napvilágot.* De németül sem igen. Mert a mi konzulságaink képviselői a szó legszorosabb értelmében. De ezt a hivatásukat sem töltik be méltóképpen. A kereskedelmi muzeum kiküldöttjei egy heti működésükkel több

hasznat nyújtanak országuknak, mint az egész magyar-osztrák konzulság egy évi munkája. S ezzel tán nem is mondtunk sokat. Mert ennek a ténykedése éppenséggel a semmivel határos.

Fontos teendők várnak megoldásra a külügyi képviselő terén. A konzulátusokat újja kell szervezni. Az élükre nemcsak megcsontosodott magyargyűlölő osztrákokat, hanem jó magyar embereket kell állítani. Azután kötelezni kell a konzulokat arra, hogy hosszú jelentésekben számoljanak be működési helyük gazdasági helyzetével. Ezeket a jelentéseket pedig *adják közre magyar nyelven*, épp úgy, amint külföldön szokás. Így azután bizalmunk lesz a külügyi képviselőben s kezdjük majd hinni, hogy az nemcsak ellenünk, hanem a mi javunkra is működik.

Tarifapolitikánk és a kiegyezés.

Az Ausztriával megkötött kiegyezés kereskedelmi kormányunk állítása szerint hivatva van közgazdasági önállóságunk alapjait megvetni és Ausztriától való függetlenségünket a lekötöttség jövődő tiz esztendeje alatt előkészíteni.

Kossuth Ferencben kétségkívül megvolt a becsületes szándék a kiegyezéssel egy terjeszkedő gazdasági politika alapját megvetni. Azon volt, hogy a körülményekhez és az adott helyzethez mérten biztosítsa Magyarország jövődő függetlenségét politikai és közgazdasági téren egyaránt.

Hogy mi az eredmény közjogi téren, azt ezuttal nem firtatjuk. Ez a függetlenségi párt ügye.

Feladatunk főképpen a kiegyezés gazdasági részének objektív bírálatára irányul.

A megkötött szerződéssel tíz évre adott helyzet elé vagyunk állítva. Ez a helyzet szabja meg közgazdasági fejlődésünkre irányuló minden törekvésünket. Attól függ már most, hogy e meglehetősen szűk keretek között miként tudjuk felkutatni s helyesen meg is találni az eszközöket, melyek képesítenek tiz esztendő alatt az ország kiszípolozását meggátolva, egy alapot teremteni, melyre kilátásba helyezett gazdasági függetlenségünk alapkövét lerakhassuk.

Ezen eszközök között egyike a legfontosabbnak s legéletbevágóbbnak a helyes öntudatos nemzeti tarifapolitika. Eddig ezt hiába kerestük. Tarifapolitikánk az elalkuvás volt és Ausztria érdekepolitikájának uszály hordozója.

Valahányszor tarifapolitikánk egy-egy alkotása öltik szemünkbe, mindannyiszor megmozdul minden ahhoz értő hazafias ember lelkilete. Felmerül a kérdés, vajjon nem jobb-e vakon elsiklani az alkotások egynémelyike fölött, mint megbolygatni szegyenünket s tehetetlenségünk tagadhatatlan jeleit feltárni és közszemlére kitenni. Talán jobb ha nem tudjuk, hogy hol és miben szenvedünk rövidséget, milliós károkat. Legalább nem fáj a szegyenérzet. Az önámítás sokszor kellemes tudatba ringat egy ideig, míg a tények a rideg valóra nem ébresztenek.

Am végre is elég volt az önámításból, a

takargatásból. Képzelt e összegünk elernyeszti idegeinket; s mikor erőpróbára kerül a sor, ébredünk gyengeségeink gyászos tudatára. A közvélemény a nemzeti kormány alatt új harcra készül. A lezajlott küzdelem feltárta gyengeségünket s a tények rideg kiméletlenségével mutatott reá fegyvereink ártalmatlanságára. De szemünkbe ötlöttek ellenségeink fegyverei és megismerhettük erejét.

Az évtizedeken át folytatott meddő közjogi vitákkal betelt nemzet jövő küzdelme átértelődik egy egészen új térre. A harctér, melyet évtizedeken át letaroltak a meddő közjogi viták a közgazdaságnak, a nemzet vagyonsodásért megvívandó küzdelemnek terévé kell lennie már a közel jövőben.

Százezer szurony ellen hiába küzdünk százezer frázissal, írta Kossuth Ferenc Thaly Kálmánnak.

Koldus, kizsákmányolt nemzet nem lehet politikailag sem független. A közgazdasági jólét, a nemzeti közvagyonosodás a porhanyó föld, melyben gyökeret verhet a politikai jólét, a politikai függetlenség. Társadalmunk egyoldalú, tulrealis fejlődése a gazdasági erőre támaszkodik. Ebből fejlődik a hatalom az erő. Ezért szegény nemzet, mely évszázadok óta a legleketlenebb kizsákmányolásnak volt kitéve, s így kell, hogy az apróságokhoz is ragaszkodjék, ha arról van szó, hogy a gazdasági önállósításának terére lépjen.

Nemcsak százmilliók tesznek számot, hanem százazrek is. Sokkal szegényebbek vagyunk semhogy nagyuri grandezzával odadobhatnánk ellenségeink telhetetlen torkába csak ezeket is.

Gazdasági jólétünk föllendülésének, mint mindenütt, legeminensebb eszköze a vasut és a vasuti tarifapolitika. Itt kell visszanyernünk azt, mit elvesztünk visszahozhatatlanul a gazdasági kapcsolat révén.

A vasuti tarifapolitikának nincs az a jelentéktelennek látszó részlete, mely mozaikszerűen beléillesztve a nagy közgazdasági tervezetbe, ne lenne elég fontos arra, hogy kellő figyelembe részesüljön.

Tarifapolitikák szerencsétlen megkötöttsége következtében nagy koncepciókra alig képes; s ezért a részletek is nyerne fontosságban és jelentőségben. A vonalaink aránylagos rövidsége a nyugoti vámkülföld irányában terményeink kivitelénél bénítólag hat. Csupán észak és dél felé nyílik szabadabb mozgásra tér. S e két irány közül is az északit az — oderbergi — kapcsolatot, a kiegyezés szerencsétlen megállapodásai folytán, bármely percben megszüntetheti az osztrák forgalmi intézkedésekkel, melyekkel szemben tehetetlenek vagyunk és maradunk mindaddig, míg a kassa—oderbergi vasut Annaberggel közvetlen csatlakozást nem nyerhet. Ennek pedig — magyarán mondva — alaposan lúttak.

Nyugat felé irányuló mozgásunkban az osztrák vasutak — úgy az államiak, mint a magánkézben levők is — mindenütt gáncsot vetnek átmeneti forgalmunk fejlesztésében. A gyorsabb szállítás lebonyolítása érdekét szolgáló kötelékdijszabásokban az áldozatokat hozók minden esetben az államvasutak.

Ami csekély előnyt sikerült kiviteli forgalmunk részére az előbbi időkben a gazdasági harc kiélézése előtt más oldalon nyújtott ellenkoncessziók révén kiereszokolnunk, lassan elsikkadtak; mint többek közt a bécsi és tiroli viszonylatokban. S míg államvasutunk tarifapolitikája mindjobban kimerül az engedékenységekben, ellenségeink étvágya annál jobban nő. Minden újabb szerződés megkötése újabb áldozatokat jelent számunkra anélkül, hogy némi rekompencióra csak számíthatnánk is. És

miért? Hiszen a nemzetközi forgalom kölcsönös hatása. S — ime — ezen kölcsönhatásnak államvasutunk minden esetben csak hátrányait érezheti.

Az Ausztriával kötött kiegyezés közgazdasági része gyengébb — hogy ne mondjuk rosszabb, — mint a Széll-Körber-féle 1903. évi tervezet. S ezért egy egészséges és nemzeti irányban fejlődő tarifapolitika feladata lesz menteni, amit menteni lehet.

— A horvát bánhelyettes nyilatkozata.

Nemrég megírták a horvát lapok és ezek nyomán a magyar újságok is, hogy Rauch báró, horvát bán állása megrendült és hogy Wekerle Sándor miniszterelnök má. utódot is talált Rakodczay volt bán személyében; továbbá, hogy a miniszterelnök a horvát-szerb koalícióval tárgyalásokba öhajjt bocsájtkozni. Erre vonatkozólag Crnkovics, horvát bánhelyettes, egy nyilatkozatban kijelenti, hogy mindez nem igaz. szó sincs arról, hogy Rauch báró, horvát bán állása megrendült volna, sőt ellenkezőleg, az utóbbi hetek eseményeinek hatása alatt megerősödött. Wekerle miniszterelnök sem Rakodczayval, sem a horvát-szerb koalícióval nem öhajjtott tárgyalásokba bocsájtkozni. Ami a közgazdasági reformokat illeti, ezekre majd csak akkor kerül a sor, ha a horvát parlament munkaképes lesz.

Séta a városban.

Olcsó pénz.

Majdnem elkurjantottam magam, ahogy ezt leírtam. Igaz, sok optimizmus kell ahhoz, hogy ezt az okos hirt elhiggyük, de hát onnan vesszük, ahol nemcsak a pénznek, de az egész Európának intézik a sorsát, a világbörzéről.

No most már a cinikus bölcsök is bosztonlépésekkel járják a bolondját, félre csaphatjuk kopott cilinderünket, vagy nyuzott panamáinkat, mert most már olyan idő köszöntött ránk, hogy még az árva gyermek is rántott csirkét eszik feles salátával. Azt a kutyafáját!

Rég vártunk már erre a szép időre, mert rég koplál a magyar ebben az ősidők óta tartó cudar pénztelen világban. Valahára megértették odafönt a pénzkirályok, hogy mitől nevet a magyar. Mert, ha drágább lett is a piac, a házber, a ruha, a cipő, a tej a petróleum, a sirhely, ez mind nem busit most már bennünket, hát legyen még drágább, bánja a szősz, hivatalosan ugyanis azt jelentik, hogy olcsóbb lett az, amiért mindezeket adják: a pénz! Ennek az eddig ritka jószágának, úgy megy lefelé az ára, hogy öröm nézni! Olyan kicsi lett máris a kamat lába, akár egy kínai hercegnőé s ha kitar az áresés, megérjük, hogy nemsokára egy hatosért adnak egy koronát.

Olvastuk az újságokban, hogy a Magyar-Osziptrák Bank főtanácsa Budapesten tartott legutóbbi ülésén leszállította a kamatlatbat négy százalékra, ami azt jelenti, hogy a pénzpiacot hosszú időn át nyomasztó válság teljesen elmúlt. Van már pénz megint bőven. Nagyobb lesz a kelete ismét a járadéknak, meg a záloglevélnek. Kibonthatja szárnyait a vállalkozás és nekilendülhet a munka. Van már mivel kenni a gazdasági élet nyikorgó szekerének a tengelyét.

Örülünk a szép hírek annál is inkább, mert az egész szép dologból ugyanis csak a hírenek örülhetünk. Hogy van pénz bőségesen és olcsón osztogatják, azt is csak onnan tudjuk, hogy olvassuk. Közvetlenebb tudomásunk róla nincsen. Olyan embert, akinek ugyancsak van szüksége pénzre, mert tudna vele mit csinálni, kettőnél is többet ismerünk. De olyat, a kinek csakugyan sikerült volna, vagy sikerülne négyszázezerre pénzt kapni, aligha ismer valaki. Olcsó pénze csak annak az embernek van Magyarországon, aki beteszi bankba. Olyannak aki kivész onnan, annak olcsó pénze egyáltalán nincs.

Nekünk, a gazdasági élet bakancsos kőzatonáinak, akik csak azt ismerjük a pénzből, amit garasnak hívnak, az ugynevezett válságos állapot erkölcsileg még visszataszítóbb volt. Azzal tompítottuk a bánatunkat, hogy nemcsak nekünk nincsen pénzünk, hanem azoknak sincs akiknek lehetne.

A sárga aranyfolyam, amely egy időre elveszett a szem elől és valahol a föld alatt kanyargott, megint kibujt a napra s széles medrében duzzadtan hőmpölyögnek csengő hullámai. Olvassuk a taksát: olcsón lehet megfű-

rödni benne. De — kiknek? Tele van ez az ország szegény, tikkadt, elsanyargott és szomjas emberrel, akinek az aranyfolyó vize megváltást, üdülést, erőt, egészséget, életet jelentene. Rengeteg jóra való ambíció, hasznos akarat, okos terv jeles ötlet változhatnék tőle diadalmas eredményé. De hasztalan és meddő volt minden próbálkozás, hogy hozzá juthasson.

UJDONSÁGOK.

— **A városi képviselőtestület** ma délután 6 órakor Vio Ferenc dr. elnöklésével ülést tart, a már ismertett napirenddel.

— **Zászlóbostrány Pólában.** Pólában egy horvát-szlovén egyesület nagy gyűlésén zászlóbostrány történt. A nagygyűlésre számos idegen horvát utazott Pólába, sok magyarországi is. Délben a rendőrség észrevette, hogy a Narodni-dómon horvát l. bogót lenget a szél. Felsz. l. l. itta az illetékeseket, hogy a zászlót távolítsák el s az olaszok is követelték a zászló bevonását. Az egyik rendőrtiszt, mivel az első felsz. állásnak nem volt foganatja, ezekkel a szavakkal adott utasítást embereinek:

— Menjenek fel és vegyék le onnan azt a piszkot.

A horvátokat a rendőrség szétkergette, még mielőtt a sértő parancsért verekedést kezdhettek volna.

— **Térzene.** A városi zenekar ma este az Ürményi tér kis parkjában ténzenét ad. A műsor a következő: 1. Bonnoli: Regina Elena, induló. 2. Gomes: visszaemlékezés a „Guarany” operára. 3. Mascagni: Ábránd az „Iris” című operából. 4. Verdi: Szimfonia a „Szicíliai éjszakák” című dalműből.

— **A Fiumei első magyar rizshántoló és rizskeményítőgyár r. t.** igazgatóságának közgyűlése elé terjesztett jelentés szerint a megelőző évi 45,928 K nyereségáthozattal együtt 626,908 K nyereséget tüntet fel a mérleg a tavalyi 552,723 K-val szemben. Az igazgatóság javasolta, hogy a nyereség-maradványt, 45,928 K a részvényesek számára levonásba hozassék. Az ennek levonása után mutatkozó 336,229 K összegből 33,622 K jutalék címén az igazgatóság tagjainak engedessék át s a maradékból vagyis 302,606 K-ból, hozzáadva a nyereségáthozattal, 45,928 K-t, tehát 348,535 K-ból 289,500 K részvényenkint összesen 150⁰/₀, vagyis 150 K osztalék fejében osztassék ki, továbbá az ezután fenmaradó 59,035 K összegből tisztviselők és szorgalmas munkások jutalmazására 39,000 K fordítassék s végül a 20,035 K maradvék új számlára vitessék. A közgyűlés a felmentvényt minden irányban megadta. Ezután bevalasztotta az igazgatóságba a leköszönő Kornfeld Zsigmond helyébe Klein Gyulát, a Hitelbank igazgatóját s új tagul dr. Domony Mórt, a Magyar folyam és tengerhajózási társaság igazgatóját. A felügyelő-bizottságba pedig bevalasztották Szűcs Gézát, a Hitelbank fiumei fiókjának vezetőjét.

— **A dalmát vasutak.** A mostanában tervezés alatt álló dalmát vasut tudvalevőleg nem tartozik a legszerencsésebb kormányzatiak közé. Jobban mondvá, ez az a keserű falat, amit annyi sok között le kellett nyelni kormányunknak.

Ennek a majdnem kizárólag osztrák érdekeket szolgáló vasutnak kiépítése Magyarországnak közel százötven milliójába fog kerülni. A Kereskedelmi és Agrárbank kezében van az u. n. Magyar—dalmát összekötővasut építési engedélye. A vasut tervezői az új vasutat II. rangú fővonalként tervezik. Az államvasutak károlyváros—ogulini fővonalához való csatlakozásról többnyire alternatív megoldást terjesztettek elő. Így az Ogulin állomáshoz való közvetlen csatlakozáson kívül Ostarije község közelében, a 7. kilométernél az 1906. évben bejárat nyomot elhagyják és egyenesen északnak fordulva a fővonalhoz jutnak és ott a csatlakozást háromféleképpen tervezik. A fővonalt Saborskitól Zaloznica, Gospic és Grazac községeken át az országhatár átlépésével Kninig fogják meghosszabbítani, ahol a knin—spalato-sebenicói meglévő vonalhoz fog csatlakozni. A fővonal 210 km., a zaloznica—otocaci szárnyvonal 20 km., és így az egész magyar-dalmát összekötő vasutat 285 km. hosszal tervezik. A kereskedelmi kormány már megkezdte a tárgyalásokat az érdekelt két bankkal a vasut kiépítése dolgában.

E vasutal az említett két bank nem

csinál rossz üzletet. De rossz üzletet csinált a magyar állam, mert ugyan semmiféle kárpótlást nem kaptunk mi a hadseregnek és Ausztriának hozott ezen horribilis áldozatért? A 150 millióért „nem” kaptuk meg Oderbergen át a mindössze 1¹/₃, mondó másfél km-es annabergi összekötő vonatot, ami életbevágó fontosságú hazánk közgazdaságára.

— **Halálozás.** Zehentner Vilmos, az abbaziai Grand Hotel szálló tulajdonosa, az abbaziai szállótulajdonosok egyesületének elnöke tegnap délelőtt 10 órakor vesebajban hirtelen meghalt. Az elhunytat ma délután 3 órakor temették el egész Abbazia részvéte mellett. A ravatalra több mint száz koszorút helyeztek. Az elhunyt 49 éves volt s özvegyén kívül három fia és két leánya gyászolja.

— **Fenicse színház.** Ma este Rovetta „Romanticizmus” című színművét hozza színre Colacci színtársulata.

— **A kék szalag.** A Cunard-vonal két óriása a „Lusitania” és „Mauretania” még mindig tartják a gyorsaság rekordját. Mi több, a hajók azóta még gyorsabban járnak, mióta a személyzet még jobban begyakorolta magát a gépek kezelésébe. A „Lusitania” legutóbb négy nap és husz óra alatt ment át az Oceánon, 24,83 csomó átlagos sebességgel, míg a „Mauretania” eddig elért legnagyobb sebessége 24,44 csomó volt. Ezt a sebességet azonban drágán kell megfizetni, mert a turbinás gép oly rettenetes rázkódást okoz, hogy a hajó nagy részében lehetetlen tartózkodni. A társulat felkérte William White híres hajóépítő mérnököt, hogy tanulmányozza a gépek járását s a rázkódást ellen találjon valami orvoslást.

— **A spanyol család levele.** Ki ne ismerné már a spanyol szélhámosok és családok naiv leveleit, melyekkel országot-világot elárasztanak. Néha sikerül is nekik áldozatot fogni. A fiumei rendőrségen tegnap egy ilyen levelet adtak át. Persze kincseket ígérnek ebben is. Az aláírás L. de L., sőt megvan a közelebbi cím is, ahova a kincskeresőnek fordulnia kell. A rendőrség talán rákadt.

— **A kikötőből.** Indult „Széchenyi” magyar gőzös Rotterdamba 630 tonna fával, „Perjamom” német gőzös Hamburgba 150 tonna liszttel és 40 tonna vegyes áruval, „Gilda” osztrák gőzös Triesztbe üresen, „Brento” olasz gőzös Velencébe üresen, „Adouro” olasz gőzös Triesztbe üresen; „Madonna di Pompei” olasz vitorlás Marseilleba 560 tonna fával.

— **Kirándulás Pólába.** A Magyar-horvát hajóstársaság, mint már röviden jelentettük, vasárnap, e hó 7-én, a „Tátra” szalonhajóval kirándulást rendez Pólába. Indulás Fiuméből reggel 7 órakor, visszatérés Pólából este 8 órakor. Menetdíj 4 korona. A hajón étkezni is lehet.

— **Az utolsó hajójárat.** A Magyar-horvát hajóstársaság közli, hogy e hó 7-től, vasárnaptól kezdve Fiume és Abbazia között a közönség kényelmére az utolsó hajót este 10 indítja Abbaziából.

— **Istentisztelet.** A Pünkösöd-Sebouth-ünnep alkalmából a zsidó templomban az istentiszteletet a következő időrendben fogják megtartani. Csütörtökön este 7 és fél órakor; pénteken délelőtt 9 és fél órakor, este pedig 7 és fél órakor; szombaton délelőtt 9 és fél órakor hitszónoklat és Házkorával.

— **Pályázat internátusba való felvételre.** A Dmke. makói diákotthonába az 1908. 9. iskolai évre 160 gimnáziumi, esetleg elemi iskolai tanuló vétetik fel. Az ellátási díj havi 36, beiratási-, orvosi-, butorhasználati díj évi 40 korona. A felvételt kérő bélyegtelen folyamodványok iskolai bizonyítvánnyal, születési és I. tanulóknál újraoltási bizonyítvánnyal felszerelve 1908. évi július 10. napjáig adandók be a Dmke. makói diákotthonának felügyelőbizottságánál. — Részletes prospektussal kívánatra kés sèggel szolgál a diákotthon igazgatósága Makón.

— **Nyári multságok Abbaziában.** Az abbaziai vigalmi bizottság a nyári időszakban a következő vigalmi ünnepeket rendezi: július 4 coriandoli csata; július 11 vízi ünnepség; július 18 szépségverseny; július 25 coriandoli csata; augusztus 1 szerencsejáték; augusztus 8 coriandoli csata; augusztus 17 tűzoltók ünnepe; augusztus 18 császárunnepe; augusztus 22 reklám tombola; szeptember 6 vigalmi ünnepség; szeptember 8 nemzetközi uszóverseny stb.

— Vasutasok velencei kirándulása A vasutasok országos szövetségének fiúmei kerülete június 28. és 29. napjaira kirándulást tervez a lagunák városába, Velencébe. A kiránduló hajó vasárnap reggel indul Fiuméből és másnap 29-én este hagyja el Velencét. A kirándulásra jogosító jegy ára 8 korona. Előjegyzéseket elfogad Fodor Ármán máv. ellenőr, az állomás vezénylő irodájában.

Előfizetési felhívás.

Június 1-re ujelőfizetést nyitottunk „A TENGERPART”-ra, amely Fiume egyetlen magyar napilapja s a közelmúlt eseményei után méltán számíthat minden fiúmei magyar ember támogatására.

Aki még nem előfizetője lapunknak, siessen leróni azt a kötelességét, amelyvel minden magyar ember a magyar sajtóval szemben tartozik.

„A TENGERPART”

most már ötödik esztendeje szolgálja az országnak ezen a végpontján a magyar nemzeti és gazdasági érdekeket s mennél erősebbé tesszük, annál jobban felelhet meg nagy hivatásának.

Előfizetési árak:

Egész évre . . . . . 24 korona
Fél évre . . . . . 12 „
Negyedévre . . . . . 6 „

„A TENGERPART”
kiadóhivatala.

Távirat ◀▶ Telefon.

A képviselőház ülése.

BUDAPEST, június 5. A képviselőház mai ülésén Justh Gyula elnököl.

Szmrecsányi György tiltakozik az ellen, hogy felszólalása kimaradt a jegyzőkönyvből. Kívánja, hogy azt beiktassák. Az elnök szavazás alá bocsátja a kérdést, a Ház azonban nem határozatképes. Szünet után újból szavazásra kerülne a sor, de a Ház még mindig nem határozatképes.

Az elnök erre névsorolvasást rendel el, mire nagynehezen sikerül leszavaztatni a Házat Szmrecsányi kívánsága ellen. A Ház változatlanul elfogadta a jegyzőkönyv kifogásolt részét.

Ezután az államvasuti beruházásokról szóló törvényjavaslatot tárgyalják. Zlienszky István elfogadásra ajánlja a javaslatot.

Hoffmann Ottó szükségesnek tartja a beruházásokat, több módosítással.

Hellebront Géza panaszkodik, hogy a beruházásokból a vasutépítésnél kihagyták Egert.

Mezőfi Vilmos elfogadja a javaslatot, mert a népek szüksége van munkára.

Zanella Rikárd a Fiumében uralkodó közlekedési mizériákat sorolja fel s felhívja ezeket a kormány figyelmét.

Ezzel az ülés véget ért.

A legközelebbi ülés szerdán lesz.

A képviselőház munkarendje.

BUDAPEST, jun. 5. A képviselők egy része Justh Gyulával, a Ház elnökével, erősen sürgetik a nyári szünetet és kifogást tesznek az ellen, hogy a kormány a mezőgazdasági munka idején és nyári hőségben még együtt tartja a Házat. A panaszok részben célt értek, mert Apponyi Albert gróf beleegyezésével a gazdasági iskoláról szóló törvényjavaslat tárgyalását őszre halasztották. A jövő héten az ingyenes népiskoláról és a közegészségügy rendezéséről szóló javaslatokat tárgyalja a Ház; lehetséges, hogy a jövő héten még a kivándorlási javaslatot is elintézik.

A paksi mandátum.

BUDAPEST, jun. 5. Kossuth Ferenc levelet intézett a paksi választókhoz, amelyben tudatja velük, hogy Mádi Kovács Jánost hivatalos jelöltnek elismeri s gondoskodni fog támogatásáról.

A sah menekül.

TEHERAN, jun. 5. A sah a trónörökösével együtt a zavargások elől megszökött. Azt hiszik, hogy az orosz követésre menekült, a honnan Európába készül.

Stefánia és Izabella hercegnő.

BUDAPEST, jun. 5. Félhivatalosan megcáfolják azt a hírt, mely szerint Lónyay Stefánia grófnő a minap Pozsonyban látogatást tett volna Izabella hercegasszonynál és ott hevesen összeszólalkozott volna. A cáfolat szerint Lónyay grófnő hosszú ideje nem volt Pozsonyban.

Dreyfus állapota.

PÁRIS, jun. 5. Az orvosok ma megvizsgálták Dreyfus sebét s azt súlyosnak találták.

A szerbiai választások.

BELGRÁD, jun. 5. Az ujradiálisok tegnap tartott klubülésükön elhatározták, hogy a vasárnapi pótválasztásokon mindenütt az ellenzéki jelöltekre szavaznak s följárolják a többi ellenzéki pártot is, hogy ekképpen járjon el. Biztosra vehető, hogy az ajánlatot ezek a pártok elfogadják, mert a nacionalisták és a haladóok a vasárnapi választáson egymást támogatva, blokkszerűen szavaztak. Ennek következtében a jövő vasárnapi pótválasztásokon a kormánypart alig fog tudni három mandátumnál többet szerezni. Megjegyezni való, hogy pótválasztás csak hét kerületben lesz és nem nyolcban, mint az eddigi hírek jelentették, mert, mint most kitűnik, a moravia kerületben egy nacionalista megkapta a megkívánt többséget s ezért ott pótválasztásra nincs szükség. A kormány nagyon elkedvetlenedett, mert mandátumának a száma az új szkupstinában nem lesz több nyolcvannégyenél.

Telefon-számok:

Szerkesztőség 954
Kiadóhivatal 229
Nyomda 920

Minden a kihordás vagy szétküldés körül felmerülő panaszt levelezőlap vagy telefon útján szíveskedjenek nekünk bejelenteni.

Uj fogműterem.

Értesítem a n. é. közönséget, hogy a De la Ville szálló II. emeletén a mai kornak teljesen megfelelő

fogműtermet nyitottam.

Műtermemben csakis elsőrangú munkát végzek. Készítek kaucsuk- és aranyhidakat a legerősebb kivitelben és a legújabb módszer szerint.

Mérsékelt árak!

A n. é. közönség b. pártfogását kéri

PALMAI ISTVAN fogtechnikus.

A FIUMEI KERESKEDELMI BANK

RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

ADRIA PALOTA FIUMÉBAN ADRIA PALOTA

betétkönyvek és folyószámlák után

4% netto kamatot

térít meg feleinek.

A járadékadót a bank önmaga viseli.

Első fiúmei magyar uri és női fodrász terem az Adria Palotában.

Külön női teremben hajmosás, fésülés, és mindennemű modern hajmunkák végzetnek.

Az uri teremben pontos és jó kiszolgálás.

Első és egyedüli magyar étterem.

„MAGYAR VENDÉGLŐ”

Riva Szápáry, a Magyar-Horvát hajóstársaság irodája mellett.

Kizárólag magyar konyha.

KITÜNŐ VILLÁS REGGELI.

Közvetlen termelőktől - - - - -

- - - beszerzett magyar borok.

Kőbányai márciusi és duplamaláta sör.

Vendégszobák tengeri kilátással.

A magyarság egyedüli otthona.

Pontos kiszolgálás. Mérsékelt árak.

„De la Ville”

szálloda, kávéház és étterem.

FIUME, Deák-korzó.

Az átutazó és a helybeli magyarság legnagyobb és legkedveltebb találkozó helye.

Tulajdonos

Szentgyörgyi Ferenc.

VARIETÉ INTERNAZIONALE

Estéknként kiváló művészierők fellépte

Via Alessandrina 3. Kezdeté 9 órakor.

Nyolc szépen butorozott szoba

együtt vagy külön-külön kiadó a város központjában. Közelebbi felvilágosítással szolgál Szentgyörgyi Ferenc a De la Ville szálló tulajdonosa.

NOXIN

A LEGJOBB CIPŐ-KRÉM

NOXIN

A szabad. KULCSOSAL

Minden jobb üzletben kapható.

Hochsinger Testvérek Budapest

Telefon sz. 19.

Telefon sz. 19.

Wellmann Testvérek

Vas- és fémáru kereskedés

Via del Pozzo 2 — FIUME — Via del Pozzo 2.

Raktárak Via delle Pille 4 és Scoglietto 2. sz.

ajánlják dusan felszerelt raktárakat vas- és fémáruban, mindenféle szerszámokban és épületvasalásokban.

Feliratok. — Másoló prések. — Sulyzók.

Nagy raktár hidas-, tizedes és konyha-mérlegekben

„KOMET” önműködő ajtózáró készülék.

Forgópisztolyok. — Szobapuskák. — Töltények.

II.

Porto-Ré

(Kraljevica)

LIBURNIA SZÁLLÓ

tengeri fürdő remek hullámveréssel.

Gőzösn 40 percnnyire Fiumétól.

Pormentes levegő. Gyönyörű fekvés.

Teljes ellátás mérsékelt áron.

KITÜNŐ KONYHA!

FÜRDŐK ÉS ORVOS A HÁZBAN!

Az új bérlő által teljesen újjáalakított és kiválóan vezetett

THERAPIA PALACE

CIRKVENICÁBAN

kitünő ellátást és kifogástalan kényelmet nyújt mérsékelt áron.

Villanyvilágítás, házi fürdők, remek fővénnyü tengeri fürdő, saját tehenészet, jéggyár stb. Orvos a házban.

Felvilágosításokkal készséggel szolgál

Az Igazgatóság.

OH JAJ!

Köhögés, rekedtség és elnyájkasodás ellen gyors és biztos hatásúak

ELJEN!

Megfojt az átkozott köhögés!

Egger mellpasztillái

az étvágyat nem rontják és kitünő ízűek.

Doboza 1 és 2 korona. Próbadoz 50 fillér.

Fő- és szétküldési raktár:

„NADOR” gyógyszertár Budapest, VI., Váci-körút 17.

Egger-mellpasztillái! csakhamar meggyógyított

KAPHATÓ FIUMÉBEN: Accurti Károly, Babić Hinko, Mizzan Adorján Prodam János, Schindler Adolf gyógytárakban, Rosenkört Gusztáv

HIRDETÉSEK felvételnek a kiadóhivatalban.A **DREHER ANTAL**-féle egyesült sörgyárak részvénytársaságának.

(gyár Budapest-Kőbánya) FIUMEI FŐRAKTÁRA.

Iroda: Ürményi-tér 6. — Telefon szám 22. Jéggyár: Canale-utca, Steinmann-ház.

GYÓGYHATÁSÚ**DUPLA MALÁTA SÖR**

Orvosok által ajánlott gyógyító hatású sör. A sör hetenként 25 majolika palackot tartalmazó eredeti ládákban érkezik frissen a gyárból. — Ezen kitünő sörön kívül állandóan raktáron van kivitelű és márciusi sör, 1/4, 1/2 és 1 hl.-es hordókban és 50 fél literes palackot tartalmazó eredeti ládákban

Vendéglősök rendelésre barna dupla maláta sört is kapnak. — Bárhova házhoz is történik szállítás.

DETAIL ELÁRUSÍTÁS: minden jobb fűszer- és csemege-üzletben.

Mindenkor friss csapolás:

Főképviselet: Rupnik Emil, Ürményi-tér 6.

A fiumei közönség és az idegenek figyelmébe!

A legelső rendű uri és női

divat-különlegességek

Fiumében kizárólag

Alpron Attilio

czégnél a Corsón kaphatók.

Nagy Alkalmi Vétel!!

Partiban vásárolt nagymennyiségű urinői- gyermekdivatharisnyákat hallatlan olcsó áron ad el a

NEW-YORK

áruház

FIUME. Via Andrássy I. sz.

VELENCE

CAVALLETTO

SZÁLLODA és ÉTTERMEK

a Márkustér közvetlen közelében teljesen újjáalakítva.

Szobák 2 1/2 lirától, teljes penzió 9 lirától feljebb.

Kitünő konyha, tiszta italok.

Vársaskoosi és megbízott az állomásnál.

VILLANYVILÁGÍTÁS!

GŐZFÜTÉS! — FÜRDŐK!

Tulajdonosok:

Serantoni és Fratelli Scattola.

Első és legjobb hírnevű óraüzlet

Nattich Henrik

FIUME, Corso.

Chronometer és műórás.

Genfi és Glashütte-féle angol különlegességi gyártmányok.

Prodam és Társa Fiume

Mérnöki iroda és iparvállalatok berendezése

Via Adamich I. sz.

Via Adamich I. sz.

Villanyos világítási, villámrhító, telefon és villanyos-csengő berendezések.

Villanyos motorok és szellőztetők. — Villamos központok berendezése.

Nagy raktár világító testekben és felszerelési anyagokban.

Különlegesség: „Wolfram” villanykörték 70% árammegtakarítással.

Mindenféle használt butort veszek a legjobb áron.

Deutsch M.

Via Governo 4.

Venier Penzió és Vendéglő

Velenice Szt. Márktér.

Szobák 2 lirától feljebb villanyvilágítással. Étterem kilátással a Szt. Márktérre.

— Kitünő konyha minden órában. —

Procuratie vecchie 105. s. (a Quadri kávé mellett)

Tulajdonos Marco Venier.

SPORT VENDÉGLŐ

Fiume, via Germania 2

a Jellacsics kaszárnya mellett.

Izletes magyar konyha. — Kitünő borok. Kőbányai Polgári Sör.

WEISZ JENŐ vendéglős.

Maluszewszki Szaniszló**CENTRAL KÁVÉHÁZA**

és cukrászdája

CIRKVENICA

közvetlenül a tengerpart mellett.

Kitünő italok és frissítők.

Legfinomabb cukorsütemények.